

Womhaj Bóh!

Cizklo 4.
23. januara.

Četnik 7.
1897.

Serbske njedželske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Esniolerjez knihiczišcezetni w Budyschinje a šu tam dostacž sa šchwórtlětnu pichedplatu 40 mp.

3. njedžela po tšjóh kralach.

Mat. 8, 1—13.

Nětk šwjatoh' ducha prošymy
Sa tu šwjatu wěru,

pschetož wot wěry wscho wotwišuje, a tola šnadž wo niczim wjazny njejašnosće a wopacžnyh mēnjenjow a myšli njeje, hdžli wo praschenju, šhto je sbóžnoczinjoza wěra. Wjele jich drje mēni, so ju ma, tola hdž bliže hladamy, widžimy, so šebje šameho jebaja. Wěra wschať njeje kóždeho wěz, a ju dostacž, njeje tak lohko, tak šebi to někotryžtuli myšli. Teho dla šo tež našch sbóžnik džiwa, hdž ras wopravnu wěru namaka. Šwjate ščenje Mat. 8, 1—13 nam ně-
kotre pšnanki wěrneje a praweje wěry podawa.

1. Prawa wěra na Jesom Šhrysta hlada, dokelž šam na šebi nicžo wjazny njewidžišch abo dokelž šebi šamemu wjazny njeľubišch, dokelž šy šo teho, šhtož mnohim wěru pocžežuje, pušcžit, mjenujzny dobrego mēnjenja wo šebi šamym, a dokelž nětko š potornymi ludžimi prajišch: „Nješšym teho hódny. Tak dolho hacž hišcže wschelate rjane, šprawne a dobre na šebi widžišch, šwoje wěcžo š žyła na Jesom Šhrysta nještožišch. To hacle činišch, hdž, kaž israelski lud w puščinje, kotryž bě š hadami šranjeny, na šebi widžišch, so šy šmjercž thory a šranjeny š hrěchami. Haj, tajzny my šmy, a šhtož to přeje, ženje š praweje wěry njeđoňže. Šhori šmy, wicžni, kaž hejtmanowy wotrocžt, nješmani š wscheje wěrneje Božej šlužbje, šłabi š dobremu štutkej, š bohobojašnosćzi a š ľubosćzi

š Bohu, a to šmy teho dla, dokelž šmy wušadni, kaž muž w šwjatym ščenju, wušadni, to reka polni štych pokhil-
nosćow a š hrěchom womasani wot džěcžatštw. Tak šo wobhladuj, tak šo špšnaj, a tebi wscho špodobanje na šebi a wscho wulke mēnjenje wo šebi šaňže, so mohł šrudny šadwělowacž, hdž by tam jedny nještal a njeprajit: Ša šyn šbóžnik, twój ľekar. Š njemu potom šhladowacž, kaž thory š prošchazym wěcžtom š ľekarjeje šhladowacž, — to je přeni šruh praweje wěry. Wěra šebi Jesom Šhrysta wobhladowuje.

2. Prawa wěra woła šo š Jesom Šhrysteje a jeho prošy: Šnježe, chzeš-li, mōžesh mje wucžišcžicž; psche-
tož w 34. pialmje njerěka jenož: kotsiž na njeho pohladuja, ale tež, „kotsiž jeho nadbēhuj a se šwojimi modlitwami, tych woblicžo njebudže šahanibjene.“ Žive džěcžo špšnajesh na woľanju, žiwu wěru na modlenju. Šsame šemšichodjenje njeđoňaha, Jesuša dyrbišch nadbēhacž š proštwami a modlitwami. Š čeho dla? Dokelž psched nami štejo čžaka, so jemu wschu šwoju žalosć wuštoržimy. Čžeho dla? Dokelž je wón jenicžli ľekar, kotryž je wschehomōžny a kotryž šamože naš dokladnje wulěkowacž, ša čžak a wěcž-
nosć, wulěkowacž wot hrěcha a šmjercže, haj dokelž je prajit: „Čžu pschińcž a wuštorcžicž“ a „Šhtož ke mni pschińdže, teho nochžu wuštorcžicž.“ Šle kaž wjele jich je, kotsiž mēnja, so maja wěru, a nješku hišcže ženje š Jesušeje pschishli, kotsiž šo hišcže nješku š njemu psche-
dobyli, dokelž wón jim hišcže njeje se šbóžnikom. Woni maja morweho šbóžnika, a teho dla šu jich modlitwy morwe

modlitwy a jich wěra je morma wěra. Šchtóž pak je nashonik, so je wón žiwny, a so je blisko wschitkim, kotřiz so k njemu wolaja, tón k njemu dže a jeho wo pomoz prořy.

3. Prawa wěra na Jesuša pořlucha, pořlucha na jeho řlowo, byrnež by wutroba ně prajila, dyrbi jeho řlowo tola wěřeřiřche byčž. Wón je to prajil — to je nashche řekatiřtwa, kotrež trjebamy, to je twjerdy řakozř, na kotrymž řtejimy, to je řekatiřski řredř — jeho řlowo. Wón je prajil: „Budž wučřiřčeny, tebi řu twoje hrěchi wodate, tebi njech řo řtanje, řaž řy wěriř, a teho řo wěra přchimy a teho řo njepuřchěři njedžiwayřy na hrěch, řmjereč a čerta. A tak je ře wschěmi druhimi řesuřowymi řlowami. Wone njeřřu wěřjazyřm jenož ewangelion, ale ewangelion, jeničřki jeničřka wěrna, wjeřřeka powjeřč, kotruž mamy. řraj jenož řlowo, tak prořy hejtman, dha budže mój wotrocřk wuřtrowjeny. Tak je. řenož řlowo ř řesuřoweho erta řnadž: „To je moja řrej, kotraž budže řa wař přchelata k wodawanju hrěchow“, abo: „řa řum to horjeřtawanje a to řiwjenje“, abo „řlaj, řa řum wola wař wschitke dny — a my wotřhorimy wot řwojeje wicže a wot řwojeho wuřřada. řenož jene řlowo ř jeho erta, a potom njech řwět řěčři, řchtož chze, wěra řesuřa na řlowo pořlucha a njetrjeba wjazy řwědčjenja. W romiřkej řyřtwi řeka: Roma locuta est, to řeka: řom je řěčřal, a temu řo řoždy řatholik podčřiřnje. Mj prajimy: řesuř řhryřtuř je řěčřal a řonz je wscheho wurěčřowanja. řjeswuměnite podčřiřjenje pod řhryřtuřowe řlowo je řa wěru nuřne a, to wopomniřy, teř řa řchěřčijiřste řiwjenje. Nětko čřiřny, řchtož wón řaže, nětko pójmy, hdyž wón praji: řoj, abo džiřmy, hdyž wón poručři: dži — ř křotřka, pořluchajmy řbóžniřkowe řlowo, to je dořonjana wěra. řhladujěř-li na řesuřa, dořelž na řebi ničřo wjazy řladanjahóдне njewidžiřch, modliřch-li řo k řesuřej a wobřhadžěřch-li ř nim ř modlitwu, pořluchajřch-li jeho na řlowo — potom mařch prawu wěru.

řchekupž a rycerř.

(řokracřowanje.)

řa dobo řaklincza přchěř nóznu čřiřřchinu něřajke dybawe wučže, bóriřy po tym ř dalokojěže hiřchěže řas. W holi wulcěřichu něťotre nózne ptačřki; potom běřche wjcho řařo čřicho. Dořho njetrjajěřche, a wučže řo wopřjetowařche, tón křěč bliže přchi wodže; tam a řem hiřajěř řo něřchto po holi a řuche halořy řo řamachu. ř řěřneje čřěmnořčže blyřlotachu něřajke na řeleň řwěčřki. řaž nózne řchěrjenje mējěřche řo ř huřčřiny džiřwja holaniřka řwěrina — řtadřo wjěřtow. řorčřo, řo řtorřajo a řuřajo, honjachu řo přchi řěčřžnym břiřy, nahrabnje čřerřtwu wodu řřebajo, řo bychu řo potom po holi rořřladowale, hđže móbřle rubiečř a řwěrinu dajiečř.

řdyž řo wjěřki po holi honjachu, běchu wořy hačř přchěd řraždžany dojěle. W nóznej čřěmnořčři njebřy wjěle wohřadař, řřiba wňřřoke a řchěřoke nařypřy, kotrež běchu řady mēřchčaniřch hřjebjow nawořene. řřjebje přchěd mēřtom dořtawachu wodu ř řobja, běchu něhđže řři metřy řchěřoke a řunje tak řřuboke. řařypřy běchu na řwonřkownej řtronje nimale nahřle a pořbēřachu řo řchěřč metřow přchěř wodu. řa nařypřach běchu řřlyne paliřady ř dwořich řynřow tořřřch řhóžnowyřch a řchurěřowyřch řdowřow. řu dyrbjachu wořy řařtacz, dořelž běchu mōřt, řaž řo to w nořy řtajnje řtawajěř, ře řřlyřnyimi řjeczajami přjecz řbēřnyřli. řchěř wřota běřche blufa řwěřa widžěčř. řa wřotami řwěčřěřche řebi řtraža ře řmolanej pōnowju.

řworowy čřah čřakajěř přchěd wřotami, dořiž njebřy řo řtražniř abo wřotniř potajal. řola řa wřotami řo ničřo njehibny. řatřy dojěčha hačř k hřjebi a řawola ř řruthm hřřřom: „řallo! řejda! řřotniřko!“

řa paliřadami potajaj řo řapalena řmōlniřa, a bōriřy wuhřadajř přchi řejnej řadžajej řwěřy nařypřěřeho řtražniřka. řon řawola: „řallo! řu řtražniř! řchto je a řchto řada řebi řařtupř?“

„řrnold, přchekupř a radny řnjěř ř torřošchčřa přchěje řebi řařtup řa řebje, řa řwoje wořy a řa přchewodžajřch wobronjěnyřch“; wotmōřwi řatřy.

„řrnoldez řnjěř, přchekupř a radny řnjěř ř torřošchčřa!“ wolařche nařypřři řtražniř dele do wřotow. ře wřotach pōčřinajěřch jařne byčž wot řapalenyřch řmōlniřow; wřotniř wutřřny řwoju hřlowu ř wotnjěřchřa pōbřla wřotow a řawola: „řbóždemu w nořy mōřt dele njepuřchěřimy; řčě-li wy řrnoldez radny řnjěř ř torřošchčřa, dha řawolajěže řam!“

řrnold dořiđže k hřjebi a řawola: „řrnold, přchekupřři a radny řnjěř ř mēřta přchěje řebi řařtupř!“

řōriř řaklincza wotmōřwjenje: „řřcho đerje, radny řnjěře, wy to řčě; hnyřom puřchěři řo mōřt!“

řchčřčřo puřchěři řo mōřt pomařu na řeleřnyřch řjeczajach hačř na hřjebiny břiřb, a nětko jědžichu wořy a jěchachu jěřdri přchěř wřota. řoniřnje pōřtrowichu řtražniřy radneho řnjěřa, kotrehož đerje řnajachu, a wřotniř řakajěřch wōjatej: „řōřwěčř čřěřt-nemu radnemu řnjěřej po hařach hačř ma torřošchčřo; wobčřěřne a řtrařchne je, hdyž w nořy pō čřmje po čřěmnyřch a blōčřanyřch hařach jěčř dyrbi.“

„Mēř đžal, wřotniřko!“ đžěřche řrnoldez řnjěř; potom jědžichu dale. řa mořčže dyrbjachu hiřchěže řas řařtacz, dořiž jim njebēřchě řtražniř přchi mořčže mōřt wotewriř. řak běřche teř na řonzu mōřta, hđžěž běchu mōřtowe wřota řawřjene.

řřōncžnje přchřiđže čřah hačř na torřošchčřo, hđžěž wulři dom přchekupřřeho řnjěřa řtejěřche. řořy řařtachu přchěd domom. řřchi domowyřch wřotach wjřajěřch řeleřny biečřk; ř nim řakřepa řo něťotřy řas řa řobu wo wřota. řot nutřřa řo wřota wotewřichu, a wořy jědžichu do wulřeho đwora. řobronjeni přchewodžerjo běchu přchekupřřemu řnjěřej „w řōžemje“ přajili. řon đžěřche něťkole teř do đwora, řo by wot tam řhēřje na wōřna hornjeho pōřřhoda pohřadař.

„řa řo wjcho đerje doma?“ wopřařcha řo wón řřřōžomniřka. řon wotmōřwi:

„řřcho ma řo đerje! řnadna řnjěri je wjěle đžěřala a hōw-wala, řo by wař đerje powitala. řarja a řandriř řtaj đženřa hačř do wjeczōra přchěd wřotami řtejalōj, hačř řunjež řimaj řnjěri wopřjet přajěřche: řōj čřakataj pōdarmo; nau mōže hařle jutřje řem dojěčř!“

„řa, čřim wjěřchě budže wjěřele!“ đžěřche řnjěř a dořiđže potom do doma, řo by řo po wuřřim đřjewjanyřm řřhōđže ře řpēřchnej křočřelu do wobřđlenja pōdaj.

řorka đžěřche wuřři řhōđ řolo wōřolo řřřeho đwora. řam dořiđže hačř k đurřam řwojeje wobřđleňřěje řřřwy. řam wotewřichu řo đurje, a řejřa, jeho mandželřka, pōřtrowi wutřobnje řwojeho mandželřřeho.

„řombaj tebi řōh! a pōžohnuj tebi a nam twoje wřōčjenje do łubeje domiřny!“ đžěřche wōna, řwojeho mandželřřeho wobřimuju.

„řjěřchpomařy teř tebi, ty moja łuba, řwěrna mandželřřka.“ řotom dořiđžěřchřtaj hřomadu do řřřwy. řěđma běřchřtaj řařtupřloj, běřchřtaj teř řarja a řandriř ř řōžow řtanyřloj, hižo wubřudženaj ř řwopotom wořow, kotrež běchu do đwora řajěle. Nětko přchibē-žěřchřtaj do řřřwy, powitajřchřtaj nana a wōřořchowařchřtaj jeho.

„řejdyřko tola, ř wamař ma řo tola tak, řaž ř tym ře řym-řřeho řamjenja“; wōj nje nadpādnjetaj, řo njemōžu řo wjazy hibnyčř!“

„řwukupčže řo, wukupčže řo, nanto!“ řawolajřchřtaj đžěřčři, a nan mēňjěřche: „đerje, chzu řo ř waju řuřow wukupiečř! řajtaj řebi jutřje rano řařchčřil ř řřřowyřmi powřajami ř přēňjeho wōřa přchijěřčř! ř nim řo wukupju; tola něťkole ř wamař do řōžaj; hewal řebi řřōncžnje jutřje rano řaležitaj!“

řrnoldez řnjěř powjedařchě hiřchěže, řak běřche řo ř wōřo-wanjom mēřo, a jeho mandželřka wo tym, řchtož běřche řo doma řtalo. řotom pōdajřchřtaj řo teř wōnaj k mēřej: —

řa druge ranje, přjedy hiřchěže, hačř řwonny mlōde ranje řa-řwonichu hiřajěř řo hižo wjcho w řrnoldez domje a đwōrje. řařchčže, waly a mēchi nořchachu řo ř wořow na řřlady. řež đžěřčři njebēřchřtej na řwōj řařchčřil řabyřloj. řandriř běřche pēřne pēřgamentowe modřelřřke řniřřki dořtal. řo běřche đřohotny đar, kotřyž běřche jemu nan ř pūčřowanja řobu přchijěřčř; pjeć řłotřch řchēřnařow běřche řa nje w řudňřchijne řapřaczil; wone běchu ř řuřu piřane; wjchako řwět tehdy hiřchěže řniřchčřiřchčřa njemējěřche. řež řarja běřche wulřy řwjeřřelena přchěř to, řchtož běřche dořtala: řjany mēřchř, ř piřanej řidu pēřnje wuřchitř, a wjřchě teho hiřchěže đřohotny řjeczaj ře řłotřymi řřččřkami. řež na đōňjazyř řnjěri

běšče ƚo Arnoldez knjes dopomnil. Eslužomni donješechu jej rjanu kščinju do jstwy, i worjeschinoweho drjewa pěkujje wurěšanu. Gusto hižo bėšče ƚebi domjaza knjeni tak rjanu kščinju do doma pschala. Wutrobnje ƚo ƚmješesche, hdyž ji mandželsti i dwora pschawoła: „Nješym šhudał, šhtož ƚy ƚebi pschala?“ —

(Potraczowanje.)

Pschihotowanje na šbóžne wumrjecze.

Nam ƚo škónczi žiwjenje,
Khwatajo my k rowu džemy;
A tak mało čaža je,
So tu hišesche žiwi b'džemy?
Myšl ƚej na ƚmjercz, čłowjecze,
Nještomdž! Potom nusa je.

Žiwy budž, kaž wumrjecz čzesch!
Wumrjecz b'džesch ƚej junu žadacz:
Kubla, kiž tu nabudžesch,
Čzesč, kiž móža ludžo nadacz,
Njem'ža w ƚmjerczi šwjekelicz,
Dokelž njem'ža i tobu hičž.

Jeno sprawnu wutrobu,
Jeno ƚwědomuje tež čzište,
Kiž psched Bohom we njebju
Ešwědčicž móže, so ƚy wěšty:
Tajka čzišta wutroba
Je we ƚmjerczi wješela.

Hdyž we nusy pošlednjeje
Pšeczel štysnje k Bohu woła,
Tehdom psches ƚmjercz tež ƚwětej
Čzišta wutroba ƚo šthowa:
Duž ƚo nještróž ƚudženja!
Bóh je twoja nadžija.

Čzesch mēcž tajku wutrobu?
Boj ƚo Boha, prošch a štražuj!
Nještaraj ƚo ja ƚmjercz tu,
Wona pschidže w Božim čažu;
Ešmjercze wišchal ƚo njeboj ty
Ale dži i njej wješely.

Pšewin ƚmjercz psches dowěrnosčž,
Praj: „Daj do teho ja wěrju
A wěm, to budže ƚwěrnosčž,
Hdyž b'dže wołacz i prócha ƚwěru,
Kiž: „Ešym“, praji, „dokonjal,
A tej ƚmjerczi móž ƚym wšal.“

Štuš we duchu k rowu ty,
Gladaj, tak ƚo čželo šthowa!
Božo praj: „Ty semja ƚy“,
Wučž mje ty ƚam pošnacž i nowa,
Wučž mje kóždy džej, Božo,
So čzinju tu dobre wšcho.

Teufcher w Porščizach.

Bojimai ƚwój jashf!

Mongolojo ƚebi bajku powjedaju, kotraž ƚo tak ma: Dwe hužny bėšchtej našymu hotowej prjecž čzahnyčž, jako žaba k nimaj pschidže i próštwu, ju tola ƚobu wšacz. Hužny bėšchtej k temu hotowej i tym wuměnjenjom, so by žaba rošomne wašchnje, ƚobu puczowacz wunamakala. Žaba nětko namjetowasche, so čze ƚo i hubu ƚylneho štwjelza trawy šdžeržecz, kotruž móhlej hužny na kóždy boku i pyškom džeržecz. Tak tež ƚo šta; puczowanje žyle derje džesche. Na jene dobo wuprajachu nětotji mužoj ƚwoje špodžiwanje nad tutym naprawjenjom a ƚo prajchachu, šhtó drje je tutu mudru šbožownu myšlicžku mēł. „Ja“, wotmolwi žaba, ale hdyž hubu wotežini, padže dele a šhubi ƚwoje žiwjenje. Njedaj ƚebje je ƚwojeje hordosčzu wabicž, rēcžecz, hdyž dnybjala ƚwoja

šechernosčž tebe pohnučž mjelčecz, ale šdžerž ƚwojeje hubje we wušdže, a prošch Boha, so by tebe w ponižnosčzi šdžeržal.

Jena žona pschidže ras k ƚwojemu špowjednemu wótzej a jemu prajesche, so je ƚwojemu jashkej dowołila, wo drubich šle rēcžecz.

„A ty ƚy hušto do tuteho šmylka šapanyla?“ prajesche ƚo duchowny.

„Daj, jara hušto“, wotmolwi pokutniwa žona.

„Twój šmył je wulki“, džesche špowjedny wótž, „ale Boža hnada je hišesche wjele wjetšcha. Čziš, kaž budu tebi prajicz. Dži na wiki, kup ƚebi šaršanu kofosch a štobaj ju na puczu te mni.

Žona čzinjesche po tutej radže a ƚo ƚwojemu dušchow paštryej wróčzi, žyle tjšchena, šhto drje to na ƚebi šmēje.

„Ty ƚy moju pschifajnju derje wuwjedla“, tutón džesche, „čziš nětko, šhtož budu tebi dale prajicz, dha budže lēpje i tobu. Wróčž ƚo a šhromadž wšhitke rošpróschene pjerje.“

„Ša ƚym pjerje, ničžo ƚebi myšlo prjecž čzišnyla“, džesche žona, a wětr je je do wšhitkich štron rošehnal.“

Dha šnapschecžiwu špowjedny wótčž: „Tak ƚo tež i pschiflodžerškimu ƚłowami ma; kaž pjerje ƚu do wšhitkich štron rošpróschene. Wołaj je wróčžo, hdyž to šamóžesch. Dži a nješhřesch dale.“

„Twój jashf myšli na šle a rēže na ƚzu jako wótra britej“, tak rēka we 52. psalmje. Mašch ty w tutym nastupanju dobre ƚwědomnje pschecžiwu „Bohu a čłowjekam?“ Abo dnybi twoje ƚwědomnje tebe šatamacž? Njerēcž wo nišim šle. Šaposhčol Šakub pišche 3, 2: „Je-li so šhtó w žanym ƚłowje ƚo njemyli, tón je dokonjany muž a móže tež žyly žiwot w wušdže šdžeržecz.“

Mały hólčez šapali horschčž ƚyna, woheń ƚo rošchēri, bórny ƚo bróžen palešche, potom domške. Šako hólčez ƚa pschekšchachu, plakajo jakotasche: „Ša ƚym jenož mašlu šapaltu šapali.“ Tak tež wjele ludži čzini; woni praja jenož male ƚłowčžo a hlaj, fajfi lēš wono šapali.“

„Ša ƚym prajil: „ja čžu na ƚwoje pucze hladacz, so bych nješhřechil je ƚwojim jashkom. „Ša čžu ƚebi do rta wušdu kšacz.“ Psalm 39, 2. 3.

Khěžorowy narodny džej.

Mašch horzolubowany khěžor Wylem II. ƚwjeczi 27. t. m. ƚwój 38 lětny narodny džej. Mašch žyly lud jeho i horjazej wutrobu štrawi je ƚwojimi šbožopšchecžemi a našche proštwy k Bohu lubemu Njesej ƚo dobywaju, so čžut nam našcheho lubowaneho khěžora dothe, dothe lěta w jeho čžitosčzi a žiwosčzi šdžeržecz, jeho, kotruž wodnjo a w nožy šbože ƚwojeho luda na ƚwojeje štarosčziweje wutrobje nožny. My ƚmy jeho w šandženym lēče w našchej Ružizy wohladali a tak bėšche tón šwjekeleny, kotruž je jemu tehdom móhł do jeho wóčžla pohladacz. A hdyž tež jemu na jeho narodnym dnju do woblicza pohladacz a našche pschecža wuprajicz njemožemy, našcha wutroba k njemu khwata i tym wutrobny pschecžom: **Boža hnada a Bože žohnowanje budž i tobu, lubowany khěžoro, na wšhitkich twojich puczach!**

Wšhelake i bliska a i daloka.

S wulkej radoščzu ƚmy pschewo ƚyšcheli wo žohnowanym škutowanju Khwaczanskišeho šerbškeho towarštwu a tež pschehlad šandženeho lěta, kotruž w pošlednich „Ešerbškich Nowinach“ čzitatamy, nam šažo wobkručuje, i šajkej šahorjenoščzu Khwaczanskišy Ešerbja ƚo próžuja. Wošebje paš je towarštwu w tym dowołasalo, so je ƚebi ƚwojeho nadawka wědomne, so wone w šmyškim čažu ƚwójbne šerbške wječorny wotdžeržuje, na kotrychž ƚo tež tajny kotšičž ƚobustawy nješju, i wokolnosčze a wošebje čželedž jeńdže k dobrej šabawje, pschi kotrejž tež wutroba prošdna njewoštanje. To je šawěšče dobre špocžinanje mlody lud wotdžeržowacz wot prošdneho šwětneho šerjekowanja a jemu narodne čžucze a šmyšlenje do wutrobny šaschčžepicz. Nadžijomnje tež drube lube šerbške towarštwu to pošpytaja! Pschetož šhto je nušnišche w našchim čažu, hačž našchu mlodosčž woczahnyčž k prawemu narodnemu šchesežijanskišemu šmyšljenju!

Njewočakane, ale šwjekelaze šawoštajeništwu je ƚo ewanğelštoltherškim Ešerbam w Draždžanach doštalo: Psched krotkim w Draždžanach šemrjety šabritški wobšedžer Šempel je mēštu 1/2 milijona hwiwnow i tym poštajenjom šawoštajil, so ƚo wot tych

pienjes w połodnišchim pichedmješče evangelsko-lutherška zyrkej natwari. To je czim spodživnišče, dokelž bješche knjes Hempel katholickeho wery wufnacza. Te pienjesy je wón i tym wuměnjenjom sa mjenowany twar wustajil, so bo saložkny kamjen t tej zyrkwi i najmjeniča pjecz lét po jeho smjerezi položil a so bo jeho kascz w tym Božim domje wufhowa. Ze-li pať bo tele jeho postajenja njedopjelnja, pienjesy katholickim w Sakstej t twarej katholickeje zyrkwe pschypadnu. Wdy pať hebi myšlimy, so zyrkwinszy fastupjerjo nascheje evangelsko-lutherškeje zyrkwe w Draždžanach bo dlječiz njebudža, ale so bo i čašom do twarjenja noweho Božeho doma smēja.

Erudny kherlusch armenškich khyrotow.

Kłob: Weryjazy čakaju w wschitkich jich wězach.

Smil bo, o Jesu, kiž sam ty ta hlowa
Kicheščanskej zyrkwi tu na semi by,
Nětk hdyž krej roslata martrarjow wola
Wot semje t tebi bo po pomozy
Kicheščanskich bratrow, jich džězi a žonow
S armenškich krawawnych a čwilečskich honow!

Smil bo, o Jesu, a pohladaj dele
Dla twoju zyrkej, kak budžicz bo ma,
Kak jejnych stawow tu tyžazow wjele
Twojeho mjena dla moricz bo da,
Bo tym hdyž wufnaju twoje tu mjeno
Turkojo hrubi, jich morja na pschemo!

Smil bo, o Jesu, o kralo a Khrysteže!
Martrarjow žaloscž psches mróczele dže,
Wědžerškej zyrkwi na semi bo styscheže,
Dokelž to bēda tak žalosne je,
Kaž Ty na schtyri a dwazytym stawje
Sswjateho Mateja wopisajsch prawje.

Smil bo, o Jesu, hdyž w pohanskim kraju
Kicheščzenjo i rēdka bo pschisporjesu,
Tu pať bo tyžazow moricz dacž maju
Hdy dha! ach hdy tōn čaš nastanje tu,
Kiž je nam wot Tebje pschisporjedany
So budže pastyr a stadlo tu jene!

Smil bo, o Jesu, hdyž pomoz bo stala
Armenškim kicheščanam na semi njej!
Sswětna mōž hymnje je pschihladowala,
Hdyž je tam i rēkami bēžala krej,
Hdyž je jich Turka slē sabil a moril,
Tych, kiž bē Bōh hej sa čješčerjow stworil.

Smil bo, o Jesu, na khyrotach wobohich,
Kiž su tam hubjenstwu wustajene,
Dokelž su šhubile starščich tež kwojich,
S domow su starščislich roshonjene!
Smil bo, hdyž kicheščzenjo nimo nich čahnu
Kaž tōn Levita, jim njehoja ranu!

Smil bo, o Jesu, a sbudž w naschim kraju
Wutrobny ksilne a woporniwe,
Tež te, kiž khyrotow šhonjenje maju,
Hdyž werybratram slē naschim bo dže,
Nětk hdyž jich khyrotow wulfotnje wjele
Erudny spěw i hubjenstwa na placž t nam sczele.

Smil bo, o Jesu, hdyž dobroty mnohe
Wot tebe w mērie tu wužiwamy,
So sa armenške khyroty wbohe
Jedyn džěl i lubosčju pschiswolimy!
Sawěrnje kōždy to poččuju Bohu,
Kotryž chze khyrotu podpjeracž wbohu.

Smil bo, o Jesu! Ty po semi kłodžo
Saložil kralestwo twoje kwoj čaš;
Wěru do trojen'čłoh' Boha tu plodžo;
Falščny profeta to saniczi saš',
We kwojim koranje* sbōžnosčž wōn lubi
Tym, kotřiz kicheščanow skōnzuja hrubi.

* Koran rēka muhamedanska biblija.

Smil bo, o Jesu! hlaj duž bo tež stanje
So w wschěch lētstotkach psche wjele stow
Kicheščžanow wot Turkow morjenych panje.
Woni to činija i tych roščahloščezow,
Kotrež jim t sbōžnosčži dopomhacž maju,
Psches to, so kicheščžanow isabiwaju.

Smil bo, o Jesu, a sanicž tu wučzbu,
S kotrejž jich Muhamed narečesche;
S bludnej tej wěru je naczinil srudžbu,
Dokelž wschat i druhimi njejnješna je;
Bohu žel, so su jej roščosčž bo dali
Knježerjo tehdom a pschihladowali.

Smil bo, o Jesu, kiž junu by prajil
Wo twojim pschichodže t saplaczenju,
Kicheščžansku zyrkej kaž biskop by hajil.
Sslubiwšchi scžinicž ju dobyčeršku;
Kochješch dha nětko jej t pomozy khwatačž
Dokelž wot kweťa ju njemōže hladacž?

Smil bo, o Jesu, a wumōž tych twojich,
Kotrychž i kwoju twoje hej wufupil by!
Smil bo tež hnadnje na khyrotach wobohich,
Kosch je na wutrobje i lubosčju ty,
So twoja zyrkej saš' rjane žnē smēja,
Tam hdžež nětk semja krej martrarjow pije!

Swěrnosčž sa kweřnosčž.

Zapostol Jan bješche kwojeho kweřneho wučzomza a pomoznika Polykarpa sa biskopa w Smyrna postajil. Tako w lēče 166 žalostne pschescžehanje kicheščžanow w Smyrna bo sbēže, tež schedžiweho biskopa psched pohanského kłodnika wlecžechu, so by pať kwojeho sbōžnika saprēl abo spaleny byl.

„Sa jemu nětko 86 lēt služu“, wotmolwi Polykarp, „a wōn mi ničžo slēho činil njeje. Kak mōhl ja mojego knjesa a sbōžnika saprēcž?“ A wōn bo wješesche so bješche dostojny namafany martrařku kōnu njesčž. Wōn bu spaleny.

Šhto nawuknjesch i teho?

So dyrbi to dobre knjesitwo byčž, sa kotrejž něčto po 86 lētnej službje hiščeže rad do wōhnja dže.

Něšto t rošpominanju.

Žiwjenje bjes Khrystuža.

Žiwjenje bjes Khrystuža je wulke ničžo. Tajzy ludžo bo hodownemu šhtomej po hodžoch runaja, hdyž je wōn wu-prōdnjeny. — Najprjedy kweščki roščēža — to je tōn kuff w schuli pschisporjedneho kicheščžanstwa, šhtož bo hižo w džiwnyh honjenju mladosčže a na to scžehowazym kweřnym žiwjenju sabudže a šhubi. Potom bo na nich wižaze plodny a kuffi wotjēžža abo hnija — poluta a wēra bo podnuritej w kweřnych žadoščžach a hordym žiwjenju. Potom bo rjane kłubjenja, na šhtomje wižaze, dele bjeru — tajke kłowa Bože bo prjecž wufmēschuja. Potom bo jandželjo wotrēnu — dobri jandželjo bo wot tajkich čłowjekow wrōčžo čahnu. Potom hwēdny — njebješa se kwojimi hwēdami woblednu. Skōncžnje šhtom sam wufthnje — w škej duschi bywa kuche a prōdne. Tak žiwjenje nimo lecži — šhučene žiwjenje. Wono t ničzomu wužitne njeje, hačž so bo, kaž wu-prōdnjeny hodowny šhtom skōncžnje do wōhnja čičnje.

(S přēdowanja psched krotkim semrjeteho wyschšeho konfistorialneho radžicžela D. Kūlinga, kotryž bješche w kwojim čašju tež 1. duchowny pschi Pētrowskej zyrkwi w Budyščinje.)

Mištrje, hdže by ty na hošpodže? Šsy ty na hošpodže, hdžež bo wutroba kłuda, wufka a mala sačžowa, so myšli: ty knježe njemōžesch žaneho ruma w njeje mēčž? Bōjče a wohladajče. Wōn ležesche w žłobje, jako bo narodži a mējesche ruma doščž. Wōn ležesche, jako wumrije, na poklatym drjewje teho kchizža a mējesche ruma doščž. Ty knježe mašč ruma doščž w kłudej, malej wutrobje. Njeje Bōh tych kłudnych na kweščže wufwolil, kiž su we wērie bohaczi? Ta wutroba, kiž je jako wobydlenie sa teho najwjetšeho čłowjeka pschemōščžka, to je sa wulkeho Boha a sbōžnika hiščeže pschego wulka doščž.